

OSTRAWSKI

IRYTON

Czasopismo Ogrodu Zoologicznego Ostrawa

JESIEŃ 2007

EDUKACJA

KALENDARIUM IMPREZ

NOWINKI Z ZOO

Szanowni przyjaciele i sympatycy Zoo Ostrawa,

otrzymujecie do rąk czasopismo, które powstało dzięki wsparciu Unii Europejskiej i Województwa Morawsko-śląskiego. Jego celem jest informowanie Państwa, sympatyków i przyjaciół ogrodu zoologicznego, o nowościach i planach na najbliższy czas. Czasopismo będzie wychodziło jeden raz w roku, zawsze jesienią. Wierzymy, że z radością przyjmą Państwo taką możliwość uzyskiwania aktualnych informacji. Ponieważ rok 2007 jest przede wszystkim pod znakiem botaniczacji zoo, temu tematowi poświęciliśmy znaczącą część numeru. Nie

zapomnieliśmy także o informacjach o nowych gatunkach, ekspozycjach oraz przygotowywanych nowościach na najbliższy okres. Na stronę główną wybrana została fotografia hipopotama wodno-łądowego, jako „twarz” tego numeru, z dwóch powodów. Chodzi o zwierzę w herbie ostrawskiego zoo a także o fakt, że w tym roku została także wydana pierwsza historyczna europejska księga ras hipopotamów wodno-łądowych a kierownictwo nad opracowaniem książki powierzono ostrawskiemu ogrodu zoologicznemu.

15 września – Dzień Seniorów – wstęp wolny dla seniorów, usługi przewodnickie

7 października – Dzień Zwierząt – konkursy dla dzieci, chrzciny

15 października – Drakiada w zoo (puszczanie latawców)

16 grudnia – Strojenie choinki w zoo – kierowane dla rodzin z dziećmi

22 marca – Wiosna w zoo – rozpoczęcie karmienia zwierząt z komentarzem

5 kwietnia – Dzień Ptactwa – program na temat ptaków, wstęp wolny dla ludzi o ptasich nazwiskach

20 kwietnia – Dzień Ziemi – program na temat ekologiczny

30 maja – Dzień Dziecka – bajkowy las dla dzieci

Przegląd innych imprez znajdą Państwo na www.zoo-ostrava.cz

Kampania EAZA – ochrony wodno-łądowych:

W ramach, już tradycyjnych kampanii Europejskiego Stowarzyszenia Ogrodów Zoologicznych i Akwariów, wybór padł na zwierzęta wodno-łądowe. Ta grupa zwierząt, w czasach współczesnych jest w czołówce gatunków zagrożonych na całym świecie. Bardzo wiele gatunków znalazło się na skraju wyginięcia w szczególności z powodu chorób wirusowych, ale także z powodu negatywnej działalności człowieka. Wiele gatunków wodno-łądowych znikło bezpowrotnie z naszej planety. Ostrawskie zoo także bierze udział w tej kampanii.

Park botaniczny

Obszar ogrodu zoologicznego tworzy tzw. Wielki Las Ostrawski, który znajduje się na północny-wschód od centrum miasta Ostrawy, 260 m n.p.m. Powierzchnia całkowita wynosi prawie 92 hektary. Zarośla leśne zajmują ponad dwie trzecie całkowitej powierzchni zoo (71 ha), powierzchnie wodne – 4 hektary, pozostała część to łąki, pole i zabudowania gospodarcze. W chwili obecnej w areale ogrodu zoologicznego rośnie prawie 400 gatunków i upraw drzew liściastych, 150 gatunków drzew iglastych i 310 gatunków upraw roślin trwałych. W roku 2003 na tym terytorium miało miejsce badanie florystyczne, które przeprowadzili Dr Saganová z Uniwersytetu Ostrawskiego i prof. Wika z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Naliczono prawie 450 gatunków dziko rosnących roślin z 68 rodzin. Najbardziej znaczącą dominantą pierwotnych roślin leśnych są egzemplarze buków leśnych. Wiek tych roślin szacuje się w przybliżeniu na 150 lat. Kilka sztuk ma obwód sięgający do 350 cm a najstarszy z buków leśnych ma w obwodzie aż 474 cm. Nowo powstały park botaniczny odkrywa przed zwiedzającymi dotąd niedostępne części obszaru zoo i bezpośrednio łączy je z ekspozycjami zoologicznymi. W skład parku wchodzi trzy ścieżki edukacyjne (Droga wody, Droga cienia, Droga lasu) z sześcioma ścieżkami parkowymi o różnej szerokości, trzema mostami i jedną kładką oraz ścieżynki zaszczerpionych drzewek i droga okrągłaków. Następnie, znajdują się tutaj nowe miejsca odpoczynku dla małych i dużych zwiedzających (Ptasia Łąka, Słoneczna Łąka, Plac Zabaw koło Ślonia i Altana). W całości zainstalowano 25 obiektów autorskich oraz nowe tablice informacyjne także w języku polskim. W ramach botanizacji ogrodu zasadzono kilkadziesiąt gatunków nowych roślin w ilości całkowitej 600 szt. Park botaniczny został uroczystie otwarty w czerwcu 2007.

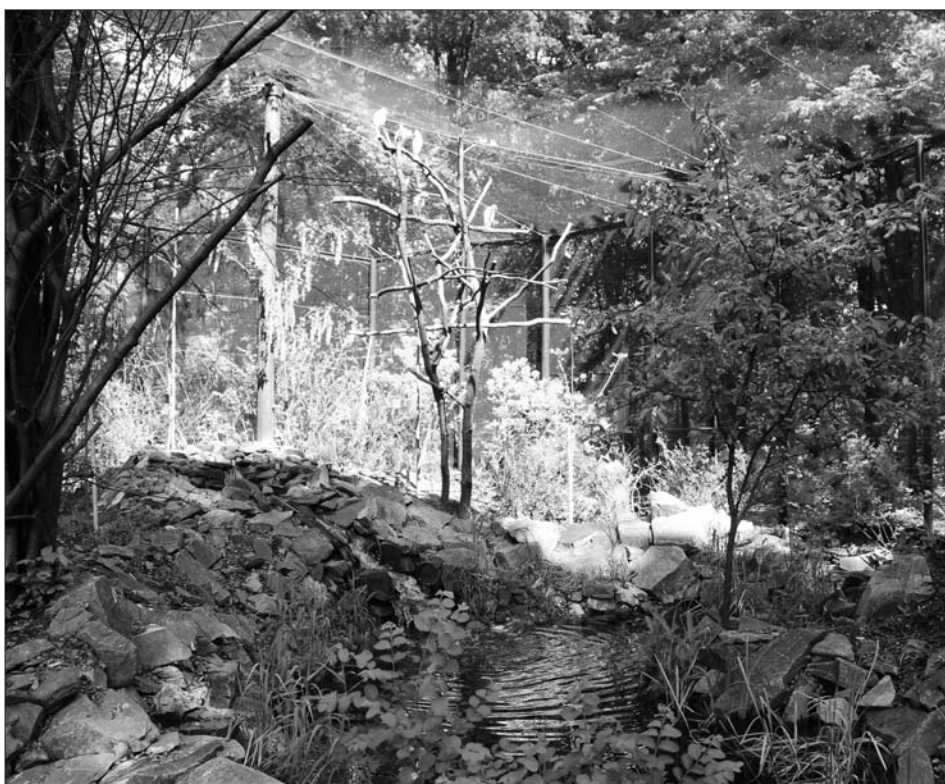

Ekspozycja ptaków Tybetu i Chin

Jedną z nowości roku 2007 jest nowa ekspozycja i pomieszczenie do hodowli ptaków. Kompleks woliery, które są ukierunkowane tematycznie, jest na wielu polach wyjątkowy. Otrzymał nazwę Ptaki Tybetu i Chin i obejmuje woliery, które mają przede wszystkim zastąpić stare i nieodpowiednie klatki bażantów przy głównej alei. Ekspozycja obejmuje pięć przestronnych woliery przyrodniczych, z których 2 największe (pierwsza i ostatnia) mają swobodne przejścia i umożliwiają całkowicie niekłopotliwy widok na hodowane zwierzęta. Wszystkie woliery to okienka z widokiem na

miejsca zamieszkania prezentowanych gatunków ptaków, a w poszczególnych wolierych czujemy się tak jakbyśmy stopniowo schodzili z najwyższych wysokości nad poziomem morza w dół. Zwiedzający, przy odrobinie fantazji, mogą sobie wyobrazić spacer korytem rzeki z najwyższych górskich zboczy Himalajów aż do nizin wschodnich Chin. Każda z woliery jest zamieszkiwana przez ptaki o cechach charakterystycznych dla danej wysokości nad poziomem morza. Chodzi tutaj szczególnie o przedstawicieli bardzo interesującej grupy ptaków grzebiących, przede

wszystkim bażanty. A ponieważ wzorem przy aranżowaniu ekspozycji były faktyczne biotopy na poszczególnych wysokościach nad poziomem morza, odwiedzający mogą obserwować ptaki we florze naturalnej uzupełnionej o kamienne aranżacje, tak jakby faktycznie spacerowali wśród różnorodnej, pięknej, ale zagrożonej przyrody Tybetu i Chin. Z interesujących a hodowanych w zoo w Ostrawie po raz pierwszy, gatunków, wymienić możemy np. wronczyka, uszaka białego, bażanta Humeo, kure bankiwa, cyraneczkę bajkalską.

Morze w ostrawskim zoo

Pod koniec roku 2006, zaraz przed Bożym Narodzeniem, otworzyliśmy nową ekspozycję – Akwarium Morskie. Dotychczas morskie zwierzęta hodowaliśmy tylko na zapleczach, gdzie stopniowo uzyskiwaliśmy cenne doświadczenia w tym nietłwym zadaniu. Takiej ekspozycji akwariowej brakowało w naszym ogrodzie – ta jest „pierwszą jaskółką” i mamy nadzieję, że nie ostatnią. Wielkość akwarium jak na dzisiejsze standardy nie jest oszałamiająca, długość wynosi 3 metry a objętość całkowita to niecałe 2,5 m³, ale mimo to zestawienie gatunków jest bardzo barwne. Przy wyborze zbiornika wybieraliśmy zwierzęta o podobnych wymaganiach hodowlanych. W zbiorniku aktualnie znajduje się ponad 80 sztuk ryb w 20 gatunkach i ponad 25 gatunków bezkręgowców. W bliższej przyszłości planujemy jeszcze uzupełnienie istniejącego akwarium o 2 kolejne zbiorniki i mamy nadzieję, że będą tu mogły znaleźć dom także atrakcyjne koniki morskie.

Sowy w nowych woliarach

W roku 2005 uroczyste otwarto nowe woliery dla sów. Woliery są przeznaczone do hodowli północnych gatunków sów a konkretnie śnieżnych, puszczyka uralskiego i puszczyka szarnego. Woliery oferują zwierzętom wyraźnie lepsze warunki i wraz z roślinnością w zoo i interaktywnymi elementami edukacyjnymi odpowiadają sposobowi prezentacji zwierząt w nowoczesnych ogrodach zoologicznych.

Chiny w Ostrawie

W kilku ostatnich latach na obszarze zoo powstają ekspozycje botaniczne odpowiednio uzupełniające świat zwierząt. Dowodem na to jest nowy „Ogród chiński”. Poza systemem jezior, kaskad wodnych, pięknych zakątków roślinnych i innych elementów sztuki ogrodniczej, zwiedzający mogą tu podziwiać także trzecie bielaczki, mandarynki i bociany czarne. Ciekawostką ogrodu jest także to, że chodzi o pierwszą „przejściową” ekspozycję w historii zoo w Ostrawie. Chętnie kontynuowalibyśmy budowanie ekspozycji „przejściowych”, tzn. takich, do których zwiedzający może wchodzić bezpośrednio do miejsc gdzie hodowane są zwierzęta. Jest to oczywiście możliwe, tylko w przypadku tych zwierząt, które z jednej strony nie są dla człowieka niebezpieczne a z drugiej, pobyt odwiedzających na wybiegu w niczym im nie przeszkadza.

Kucyki i osły także się doczekały

Podczas stosunkowo długiej historii hodowli tych domowych nieparzystokopytnych, w zoo ostrawskim było tylko kilka krótszych odcinków, gdzie mogli je podziwiać także zwiedzający. Większość czasu zwierzęta spędzały na wybiegach na terenach gospodarczych, gdzie zwykły zwiedzający nie miał wstępu i służyły dla celów kółka jeździeckiego i okresowych przejazdów organizowanych dla dzieci i zwiedzających. Dopiero niedawno udało się uzyskać potrzebne środki i te interesujące zwierzęta mogły stać się częścią trasy dla zwiedzających. Obok kucyków szetlandzkich, zwiedzający mogą oglądać także osły domowe wraz z ciekawą rasą pochodzącą z wschodniej części Węgier, której przedstawiciele mają niebieskie oczy i białe ubarwienie.

SPECJALNY DODATEK DLA SZKÓŁ

Niniejszy dodatek jest przeznaczony dla nauczycieli, wychowawców, prowadzących kółka zainteresowań i innych zainteresowanych. Jako, że Zoo Ostrawa spełniając swe posłanie jest także instytucją edukacyjną, na jego obszarze znajdziecie szereg elementów kształcących i interaktywnych ukierunkowanych na ciekawostki ze świata zwierząt oraz ochronę przyrody, co korzystnie uzupełnia i rozszerza naukę przyrody, ekologii, geografii... Na licznych tablicach informacyjnych są teksty także w języku polskim, tabliczki i podpisy zwierząt określające także polską nazwę zwierzęcia. Stopniowo także wszelkie tabliczki informacyjne będą zawierały teksty w języku polskim.

Wycieczkom szkolnym i grupom dzieci oferujemy możliwość skorzystania z quizu także w polskiej wersji językowej, który dzieci samodzielnie wypełniają na terenie zoo. Quiz jest przeznaczony szczególnie dla uczniów od lat 10 i jest do dyspozycji za darmo przy wejściu do zoo.

Przykład zadania z quizu

ZADANIE NR 1) Zwierzęta kopytne

Napiszcie pod obrazkami zwierząt kopytnych czy mają na głowie rogi czy poroże i spróbujcie je dorysować – rysować możecie na przykładzie zwierząt na wybiegach:

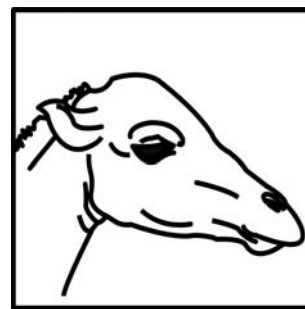
jeleń

koza

nosorożec

żyrafa

ZADANIE NR 2) Ptaki

Ze względu na sposób zdobywania pokarmu ptaki mają różne dzioby.

Dopasujcie danemu gatunkowi ptaka kształt dzioba i do czego jest on używany:

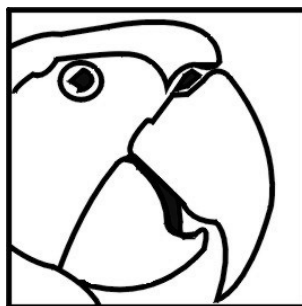
orzeł

Jako sitko
do przecedzania wody

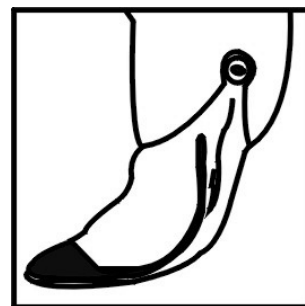
flaming

Jako pęseta
do wybierania pokarmu
z płytkiej wody

bocian

Do łuskania
i rozdziobowywania twardych
owoców i nasion

papuga

Do łapania
i porcjowania zdobyczy

ZADANIE NR 3) Naczelne

U niektórych gatunków naczelnych samiec wyraźnie różni się od samicy (np. ubarwieniem lub wielkością). Znajdźcie, które to są zwierzęta i czym samiec różni się od samicy (uzupełnijcie tabelkę):

Gatunek naczelnych	Znaki samca	Znaki samicy

Sępy w nowej woliерze

Sępy płowe należą do jednych z największych drapieżników a jednocześnie także do tych najgroźniejszych na kontynencie europejskim. Dlatego też, ostrawskie zoo zdecydowało intensywnie poświęcić się ich hodowli i z czasem dołączyć je do bieżących projektów ogrodu, których celem jest powrót tego wspaniałego ptaka do kilku miejsc jego bytowania w Europie. Abyśmy mogli ten cel osiągnąć, zdecydowano o postawieniu ogromnej woliery, która oferuje sępom wyraźnie lepsze warunki życia i gniazdowania niż dotychczas. Po przebudowie woliery ma aż 8 metrów wysokości a jej częścią jest także sztuczna skała.

Panda mała i inne zwierzęta

Chyba najbardziej znaczącą nowością hodowlaną roku 2007 jest samica pandy małej, która stała się mieszkanką nowo przygotowanego wybiegu niedźwiedzia brunatnego. Już przez dłuższy czas staramy się o uzyskanie pary tych pięknych i atrakcyjnych zwierząt, dla których planujemy wybudować całkiem nową ekspozycję w miejscu niedawno usuniętych starych ptasich woliер, przy głównej

trasie dla zwiedzających. Nowa ekspozycja pand wraz z usytuowanym obok wybiegiem dla jeleni milu oraz przygotowywaną ekspozycją żurawi białoszyich (także nowy gatunek), stworzy określony komplet przyrodniczy Chin. Z kolejnych nowości królestwa ssaków można wymienić młodą i obiecującą parę lwów indyjskich oraz parę małpiatek – lemurów coronatus.

Nowe słonie z Belfastu

W dniu 12.11.2004, w obecności znaczących gości, uroczysto otwarto nowy pawilon sloni. W ten sposób, po 13 letniej przerwie, nawiązano do tradycji hodowli tych ogromnych ssaków w Zoo Ostrawa. Ostrawskie Zoo w latach 1956 - 1991 hodowało stopniowo trzech przedstawicieli sloni sklasyfikowanych w rzedzie Proboscidea – samca slonia indyjskiego Pepika (1956 - 1964), samca slonia afrykańskiego Petra (1965 - 1968) i samicę slonia indyjskiego Sonię (1967 - 1991). Wszystkie słonie były hodowane w Stromowce we wcześniejszym pawilonie, który udostępniono w lecie 1962, wybiegi zewnętrzne zostały dokończone rok później. W chwili obecnej ten obiekt swoimi parametrami technicznymi i bezpieczeństwa nie odpowiada normom hodowli sloni, i dlatego hoduje się tutaj tylko starą parę nosorożców tęponosych. Pierwszymi mieszkańcami nowego pawilonu od jego otwarcia, są dwie słonie z Zoo w Amsterdamie (Sueela i Jumbo). W zeszłym roku powinny przybyć kolejne dwie samice z Zoo w Belfastie. Nowy pawilon sloni odpowiada ścisłym standardom dot. podobnych zabudowań i spełnia potrzeby biologiczne hodowanych zwierząt wg aktualnych wytycznych hodowlanych, jednocześnie jednak jest ekspozycją na wysokim poziomie i spełnia funkcje edukacyjne. Stanem docelowym jest hodowla jednego samca i kilku samic slonia indyjskiego (*Elephas maximus*) z dostateczną ilością miejsca do hodowli młodych. Częścią nowego pawilonu jest także ekspozycja „Puszczy indyjskiej” przeznaczona dla mniejszych zwierząt i zaplecza socjalne dla odwiedzających, z toaletami dla niepełnosprawnych oraz pokojem dla matki z dzieckiem (tzw. babyroom).

Zoo w Ostrawie przyjazne dla niepełnosprawnych

Zoo Ostrawa powstało w latach 50-tych i 60-tych ubiegłego stulecia a więc w okresie gdy nigdzie nie brano pod uwagę warunków wstępu dla osób niepełnosprawnych. Naszym celem jest jednakże w maksymalnie najszerszej mierze udostępnienie obszaru zoo dla osób niepełnosprawnych. W latach poprzednich udostępniono pawilony, które dla osób na wózkach były szczególnie trudno dostępne, np. pawilon małp (wewnętrzna klatka schodowa posiada kładkę wyrównującą), pawilon kotowatych a także sklep zoo. Wszystkie nowe budowy są zaplanowane z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych (nowy pawilon sloni jest

całkowicie „bez barier“, wraz z WC). Stopniowo udostępniamy także miejsca widokowe przy wybiegach dla zwierząt oraz botanicznej części ogrodu, miejsca zabezpieczające przed deszczem, bufety itp.

Przybliżając zoo osobom niepełnosprawnym, w czerwcu 2006 zrekonstruowaliśmy dziecięce zoo. Ta ulubiona wśród dzieci ekspozycja ze zwierzętami domowymi przeszła znaczną przemianę, której główną ideą było udostępnienie wstępu do dziecięcego zoo właśnie dzieciom niepełnosprawnym, szczególnie tym na wózkach inwalidzkich.

PARK BOTANICZNY

droga cieniستا

droga wodna

droga leśna

3 hod.

OGRÓD ZOOLOGICZNY W OSTRAWIE

